

لهم من رزق

به اهتمام:

غلام حسین نوعی

پیمان ابوالشری

زیر نظر فصلنامه تاریخ پژوهی و انجمن علمی دانشجویان تاریخ
دانشگاه فردوسی مشهد

زمستان ۱۳۹۱

سه شناسه: نوعی، غلامحسین، ۱۳۵۸

عنوان و نام پدیدآور: امام رضا (ع) در خراسان/ به اهتمام: غلامحسین نوعی، پیمان ابوالبشری، زیر نظر

فصلنامه تاریخ پژوهی و انجمن علمی دانشجویی تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد

مشخصات نشر: مشهد، بین النهرین، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ۲۶۰ ص، مصور (بخش رنگی)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۷۵۰-۱-۰

قیمت: ۱۲۰/۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

موضوع: علی بن موسی الرضا (ع)، امام هشتم، ۴۱۵۲-۲۰۳ ق- سفرها- ایران

موضوع: علی بن موسی الرضا (ع)، امام هشتم، ۴۱۵۲-۲۰۳ ق- سرگذشت نامه- ایران

موضوع: خراسان - اوضاع اجتماعی - ۱۴۹-۲۱۸ ق.

شناسه افزوده: ابوالبشری، پیمان، ۱۳۶۱

شناسه افزوده: دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی، گروه تاریخ،

انجمن علمی دانشجویی

رده بندی. کنگره: ۱۳۹۱ ۸ الف ۹ ن / BP۴۷

رده بندی دیویی: ۹۵۷/۲۹۷

شماره کتاب شناسی ملی: ۲۷۹۰۶۵۰

شناسنامه کتاب

عنوان اثر: امام رضا (ع) در خراسان

پدیدآورندگان: غلامحسین نوعی، پیمان ابوالبشری

ویراستاران: جواد ابوالبشری، جواد روحانی نژاد، ایلا ساجع

حروف نگاری و صفحه آرایی: ویدا ختتان

خوشنویسی عنوان: محمد کریمی طریقه

قطع: وزیری

طراح جلد: عطاءاله ضیائی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

ناشر: نشر بین النهرین

سال انتشار: بهار ۱۳۹۱

فصلنامه تاریخ پژوهی،

انجمن علمی دانشجویان تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد

فهرست مطالب

مقالات

- تبیین و بررسی تاثیر حضور امام رضا(ع) در روند گرایش ایرانیان به تشیع / بهزاد قاسمی، رعنا قاسمی..... ۱
- زیارت امام رضا (ع) از نگاه مستشرقین / بهمن براتی دشت بیاض..... ۲۱
- تحلیلی بر مسأله ولایت عهدی امام رضا(ع) / قاسم فتاحی..... ۳۷
- نسب شناسی و شناختنامه برادر امام رضا (ع): حضرت سلطان عبیدالله / دکتر نادر کریمیان سردشتی..... ۷۳
- تاثیر هجرت امام رضا (ع) در انقلاب روحی محمد غزالی / مصطفی راستی دوست..... ۹۷
- اوضاع فرهنگی، مذهبی و علمی شهر مرو قبل از ورود امام رضا (ع) / بهمن براتی دشت بیاض..... ۱۰۵
- بررسی وضعیت نیشابور در زمان حضور امام رضا (ع) / غلامحسین نوعی، رقیه اله ویردی..... ۱۲۳
- نقش ولایت عهدی امام رضا (ع) در تغییر پایتخت خلافت عباسی از مرو به بغداد / بهمن براتی دشت بیاض..... ۱۵۱
- نگاهی بر تاریخ فقه در عصر رنسانس فرهنگی ایران / مهدی یاراحمدی..... ۱۵۹
- روشنگری های امام رضا (ع) پیرامون فرقه واقفیه / مریم لطیفی خدایار اسداللهی..... ۱۷۵
- نقش و اهمیت خراسان و خراسانیان در تحولات سیاسی عصر مأمون / مجید خالق نیای رشتنخوار..... ۱۹۳
- بررسی تحلیلی نقش امام رضا علیه السلام در شرایط سیاسی و فرهنگی ایران / اسان ابوالشیری سارا زمانی رنجبر..... ۲۲۳

«غریب آشنا»

ورود و اقامت حضرت علی بن موسی الرضا (ع) در ایران نقطه عطفی در تاریخ تشیع و ایران بشمار می رود. زمانی که مأمون عباسی با اهداف سیاسی چند جانبه امام را وادار به ترک مدینه و حضور در مرو به عنوان ولیعهد نمود هرگز گمان نمی کرد این تهدید نهایتاً تبدیل به فرصتی برای تبلیغ و تبیین و گسترش آئین تشیع شود. امام پس از ترک مدینه تا رسیدن به مرو از هر فرصتی برای نشان دادن عدم تمایل خود به همکاری با دستگاه خلافت عباسی استفاده می نمودند. تا جایی که حتی پذیرش این امر را وابسته به شروطی نمودند که عملاً مشخص می ساخت مقام ولایتعهدی را به اجبار پذیرفته اند.

شاید به نوعی تبعید شدن امام از کنار جد بزرگوارشان و سایر ائمه اطهار (ع) و حضور در کنار دشمنان آن ها مفهوم واژه «غریب» را در مورد عالم آل محمد (ص) معنا کند. لیکن ثامن الحجج برای ایرانیان «آشنا» است. چرا که ایرانیان قرنهایست به برکت وجود آن امام زین العابدین مشمول الطاف الهی هستند.

برکات حضور آن وجود نازنین از بدو ورودشان به ایران تا امروز ادامه دارد. مشیت الهی بر این قرار گرفته بود که عدو سبب خیر شود. بیان حدیث قدسی سلسله الذهب و برپایی جلسات مناظره در پایگاه دشمنان حقیقی اهل بیت علیهما السلام و تبیین معارف اصلی اسلام و تشیع به معجزه می ماند. تأثیر حضور امام رضا (ع) در ایران بر گسترش آئین شیعه امری بی بدیل و انکار ناپذیر است.

هنوز هم پس از قرن ها دل های شیعیان جهان در آرزوی زیارت مشهدالرضا (ع) می تپد. در این میان زهی سعادت برای ایرانیان و علی الخصوص اهالی خراسان که مضجع شمس الشوس آنجاست. خوشا به حال نفس هایی که زائر حرم انیس النفوس اند و هر بار زیارت با معرفشان مترادف هزار حج است که فرمود: بلغ شیعتان زیارتی عند الله تعدیل عندالله عزوجل الف حجه

امام رضا (ع) تبیین گر پیوند توحید و ولایت است و این را به زیبایی در قالب حدیث قدسی سلسله الذهب در نیشابور بیان فرموده اند. مجموعه حاضر - که به همت انجمن علمی تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد و فصلنامه تاریخ پژوهی گرد آمده - تلاشی است در جهت بررسی نقش و تأثیر حضور امام رضا (ع) در ایران، امید که قبول افتد.

غلامحسین نوعی

پیمان ابوالبشری

بهار ۱۳۹۱